

CUROPĚNÍ? CURÝROVÁNÍ?

Vífil / Terry / Foto archiv

"Fascinováno mě, jak se hrđina léttie knihy cítil na pohrb své matky jako cizinec."

Snad nějak takhle mi to kdysi na novinářské fakultě řekl kolega z vyššího ročníku a já poslouchal jako bulík, který nevěděł, kdo je Albert Camus a tudíž nečetl ani Cizince, natož aby tušil, co je to existencialismus.

Kolega existencialista potom došel skrze vládní úřad, stranu a rozhlás ani nevím kam. Já pak opačnými směrem a skrze živočišnější potíky (sport, rock a tak) až ke stejné větě, jak ji určitě řekl Robert Smith, zpěvák, skladatel, textař, kytarista a klávesista anglické skupiny Cure. At jsem chtěl jak jsem chtěl, nikdy mě nechytnul Sartrov existencialismus, ani Camusovy prózy, ale jednou takhle 26. května 1989 jsem na Kissstadionu v Budapešti - aniž bych chtěl - zabloudl v rockovém labyrintu Cure, kde se to smrti a depresi jen hemží a přesto se mi v něm dočel líbí. Ze letošního eurovského album *Wish* bylo v Americe druhé nejprodávanější za *Adrenalize* od Def Leppard a Cure potom za 12 týdnu slavně odehráli 45 amerických a kanadských koncertů včetně baseballových stadionů, to už s tím nemá nic společného.

Na první pohled ani poslech neměli Cure tehdy v Budapešti co nového nabídnout. Kouř, syntetizátorová hudba, velká novoromantická zvuková plátina, hlasová melancholie - to všechno už tu bylo. Závřivější Simple Minds, klaunsky bystřejší Talking Heads, razantnější New Order nebo dramatictější, byť polozapomenutí Cockney Rebel s boschovskou písní *Sebastian*. Po pár taktích však můj podiv nad zpěvákem, který se svěšenou hlavou pomalu ploumal sočnou, jakoby čekal na tramvaj, přešel v zájem a nakonec v úžas: píseň za písní jsem se propadal do mlžné krajiny, kde z melodických par vyslupoval posmutnělý zpěv záhadného vodáře, nabývající a ztrácející na sje jako světlo v bažinách. Co je kytara, co basa a klávesy, jak běží melodie, kam se poděla stavba verze/refrén, nad tím vším jsem ani nevzdechnul. Mnohem víc než rockovému koncertu se to podobalo snu. Ale oči jsem měl otevřené, marjánku jsem okolo sebe jen cítil a cola tohle s člověkem nedělá.

Jak s kterým - namítla by asi publicistka Sheryl Garratová, která v začátcích Cure napsala: "Aby se vyhnuli monotónnosti, obměňují tón od od intenzivního k velmi intenzivnímu...každý sběc se syntetizátorem a povrchní znalostí Kalky dokáže tožď." Ve stejné době, kdy první singly Cure dluho do atlantického světa věru neudělaly, však Nick Kent obdivuhodně zaprorokoval: "Co bude následovat, může být docela dobře jeden z nejlepších populárních osmdesátých let." Až do niclo-

mového alba *Faith* takovou viru neospravedlňoval ani tak celek, punkově jednoduchý, ale ne dost drsný, jako spíš detaily: odvaha v úšklebkovitém převrácení Hendrixovy *Foxy Lady*, souhra sóluji baskytary s prostlinkou, sem tam mírně psychedelizující kytarou a především Smithův zpěv, sahající od melancholie Morrisseyho až po šilenecký názevuk Byrnu.

Ve Smithově hlasu, tónově i výrazově obsáhlém a jakoby nekonečně tvárném, se vsřebání punku, metalu, minimalismu a novoromantismu projevilo nejrychleji a nejosobitěji. Dokonce i tam, kde se Smith jako hlavní byl třeba formálně ne jediný - autor zaplel do kombinaci inteligentně ozvlášťňovaného disko-soundu s chorobně drásavými duševními texty, jako na obecně kritizovaném, ale originálním albu *The Top*. Je to přinejmenším škola rockového falzetu.

I kdyby nebylo narkomanské legendy kolem vzniku *Pornography* ("dojít na to dno a dostat se z něj"), album se samo svou vlastní silou vzdaluje postpunkovému vývoji jako syntetizátorové moře, v němž zpívá bledý trosečník, který se neumí rozhodnout, jestli vůbec chce být zachráněn (vyléčen). Neboť jak tady, tak zejména na *Head On The Door* se zpěvy marnosti, strachu a zmaru snadno kdykoli mění v lákání Sírén. Nezdřavý dekadentní duch zde ustupuje zdravému hlasu, jehož silný, i ve střední poloze světly a průrazný tón s hlavovou rezonancí pozvedá i nejmorbidnější nářky na výšiny básnivého zpěvu.

Složení skupiny Cure se stále mění, nikdo si není jistý před Smithovým diktátem a Smith sám před svou nevyočítatelnou

malátností. Ani nápady dvorního videorežiséra Tima Popa netrefují pokudě centrum eurovských výpovědí a nálad, ale křížová cesta k chrámu osobitosti se zdá být zejména: vede od patrně přirozených, nicméně poněkud eska-molérských zastávek albového typu *Kiss Me, Kiss Me, Kiss Me* nebo remixového *Mixed Up* (ovšemže neměřitelného podobou či nepodobou s původními verzemi) k nevyučněnější osobnímu vydání se na pospas, jakým je *Disintegration* nebo i - zákon promně - pirátské třídvacetipísňové 2 CD *Dark Night, The Prayer Tour 1989*, výlučně vracející zážitky z pražského i buda-peštského koncertu, třebaže bylo nahráno jinde.

Hugo Cassavelli, kritik z pařížského *Rocku*, napsal, že tak jako Joy Division uzavřeli albem *Closer* sedmdesátá léta, tak léta osmdesátá uzavřeli svým *Disintegration* právě Cure.

Člověk by mu už už dal za pravdu a hned to po kritičku za-

čal rozebrat, nebýt toho, že Smithova veselá parta fotbalistů a kulečnicků - dobře skrytá za apokalyptickými obrazy svých alb - by si z něj mohla vysřelit. Jako z onoho nenechavého hochy z fanzinu, jemuž při tiskovce Paul Thompson poradil: "Nechte nám tu svou adresu a my už celé turné přizpůsobíme vašim návrhům." A tak si sám pro sebe použil *One Hundred Years* z alba *Pornography*, když si ten samý smulně krásný mollový riff s opakovaným půllonovým intervalem potom vytukávám na pianu, není to nic. Ten rozdíl - to jsou Cure.

HAZORY ROBERTA SMITHA

Dospěl jsem se cítil, když mi bylo třináct. Od té doby jsem se nic víc nenaucil. Poznal jsem skutečný svět a odmítl jsem ho. Jako skupina si své mládí uchováváme tím, že jsme nabuzeni, nekoukáme na překážky a s dětskou umanutostí bereme věci tak, jak přijdou. Rádši bych, aby Cure vypadali tak, jak vypa-

dají než jako Mr. Mister. Máte na vybranou: buď jste rozeznatelný nebo splyváte. Rád bych psal prózu, ale léta jsem se o to snažil a vim, že bych nebyl moc dobrý. Nikdy bych nenapsal nic takového, jako umí Patrick White, což je pro mě velké zklamání. Tragédie těch, co píší - a všichni to vědí - je, že všichni zpětně odraží to, o čem přemýšlejí. Bezpodmínečně. Člověk použije sebezpytování - a vypadá jako pochmurný sebevrah. A tak přestože píšu většinou v depresivních fázích svého života, jsem stejně šťastný nebo nešťastný jako všichni ostatní lidé, které znám. Když se ohlídím do krátkých dějin pop music nebo po současnosti, trávám na tom, že š e Cure se nedá srovnávat nikdo. Někdy večer sejdou z pódiá a jsem úplně praštlý, naprosto ztrácím ponětí, kdo jsem a co si vlastně myslím. Je to, jako když si přivodíte jakési vyčnívání a to je ohromné. Cítíte se povzneseny a pročištěny, jenomže si myslím, že u většiny lidí to tak není. Jdu domů a někdo zmlátí nebo hlavou prorazí sklo.

Zamilovat se...neni nic ohromnějšího než si povídat s někým, koho máte opravdu rád. Pro mě nic důležitějšího neexistuje. Když jdu na pódium, je ve mně sobectví. Dávám přednost tomu hrát dobře, než mít odezvu publika. Pokud si pamatuju, vždycky jsem si něco zapisoval. Bylo by nepřirozené, kdybych v rozhovorech řekl všechno. Ani Mary mi neřekla všechno. Mary se mě nikdy neptala na písničku, kterou jsem napsal. O žádné z nich nic neví a nechce vědět. Když to neteknu jí, nebudu to asi říkat nikomu jinému. Měla ráda *How Beautiful You Are* z alba *Kiss Me*, ale pravděpodobně doufala, že to není o ní. Kdyžby mých sedmáct let vošlo do léto místnosti, pravděpodobně by naplivalo na to, več jsem se změnil. Ale pochopitelně že krađu nápadů! Každý totiž krađu nápadů! Slyšel jsem stovky skupin, které nás vykrádají... Neberu vážně to, co děláme, ale to jak to děláme. Někdy si sednu a opiju se, jen abych mohl něco složit. Co piju, to záleží na tom, co chci psát. Když chci něco takového zasmušilého, otevřu si láhůvku červeného a když chci něco svízňého, dám si jablečné víno. Pokud jde o mejdany, v tomhle má Mary mateřskou úlohu; kdyby neměla, celá tychny bych llařoval a nakonec bych se stejně nenáviděl. Pavarotti a ti dva jeho kámošové...to video jsem si snad použil padesátkrát. Kdyžbych ztratil pocit, že jsou Cure schopni se v ktoroukoli minutu rozejít, nemělo by to všechno žádnou cenu. V určitém bodě buď smrt přijmete nebo ji, jak jste starší a starší, budelo pořad odstrokovat. Já ji přijmu. Nechci být ve skupině, která dělá něco, co se mi nelíbí a kdyby ostatní měli pocit, že to dělám špatně, doufám, že by měli odvahy říci Já to bařím...Ale přetahování musí někde skončit. Už dávno jsem pochopil, že skupinu nemůže vést žádný výbor. ...skupina, která mě vážně donutila přehodnotit to, co jsem dělal, byl Wire...měli úžasnou energii. My byli hlavní číslo a oni hráli před námi a když skončili, byl jsem opravdu vyděšený. Uvědomil jsem si, že něco takového chci, že to bylo poprvé, kdy se všechno zpomalilo a všem se to líbilo. ...má apatie nevychází ani tak ze zoufalství nad tím, co Cure dělají, jako nad marností toho všeho. Televizní pořad s U 2 v Zoo byla strašlivá srágora. Ty televizory, třapanly bizon a vůbec. Děkuju pěkně. Jestli jsou nějaká nám rovně skupiny, tak někde mezi Cranes, Curve, Lush, Chapterhouse.

Motto k LP *Wish*
"Aby se vyhnuli monotónnosti, obměňují tón od od intenzivního k velmi intenzivnímu...každý sběc se syntetizátorem a povrchní znalostí Kalky dokáže tožď."
"Je hluboký vtip, že smrtelk k narkomaniím."
Stevie Nicks

ROBERT & MARY